

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžf/96/2013
Identifikačné číslo spisu:	4012200544
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:4012200544.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členov senátu Jozefa Hargaša a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci žalobkyne : L., bytom v B., zastúpenej JUDr. Jindřichom Stoszekom, so sídlom v Bratislave, Černyševského 26, Bratislava, proti žalovanému : Daňový úrad Nitra, Damborského 5, Nitra, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. 9410301/1/528040/2012 z 19. marca 2012, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/29/2012-37 z 23. apríla 2013, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu Nitre č. k. 11S/29/2012-37 z 23. apríla 2013 p o t v r d z u j e .

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 165,57 € na účet jej právneho zástupcu, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre (ďalej v texte rozhodnutia len ako „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) podľa § 250j ods. 2 písm. a/, e/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“ zrušil rozhodnutie žalovaného č. 9410301/1/528040/2012 z 19. marca 2012 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v sume 397,13 € na účet jej právneho zástupcu, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaný rozhodnutím č. 9410301/1/528040/2012 z 19. marca 2012 podľa § 46 ods. 5 zák. č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 511/1992 Zb.“ alebo „zákon o správe daní a poplatkov“) v nadväznosti na § 165 ods. 2 zák. č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zastavil konanie vo veci odvolania daňového subjektu - žalobkyne proti rozhodnutiu o zastavení odvolacieho konania č. 621/230/62690/11/Bern zo 6. októbra 2011 vydaného Daňovým úradom Komárno.

Z odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu vyplýva, že žalobou napadnuté procesné rozhodnutie o zastavení odvolacieho konania je potrebné považovať za predčasne vydané, pretože správca dane ho vydal bez toho, aby zisťoval, prečo adresát - žalobkyňa doručované zásielky správcu dane (oznámenie o predĺžení lehoty, výzvu na doplnenie odvolania) neprevzala a kde sa v čase doručovania zásielky zdržiavala. Uviedol, že je zrejmosťou, že žalobkyňa sa v mieste doručovania v rozhodnom čase zdržiavala, ale bola práceneschopná (ďalej len „PN“) od 01.04.2011 do 13.08.2011, čo doložila i lekárskeym potvrdením. Podľa názoru súdu sa správca dane dôsledne neriadil zákonom, pretože za neprítomnosť v mieste doručovania treba považovať prípady, keď sa správca v obci síce zdržuje, ale pre svoj zdravotný stav sa objektívne nemôže dostaviť na adresu doručovateľa a takto nemá možnosť dozvedieť sa o uložení zásielky.

Úpravou náhradného doručenia uvedenou v § 17 ods.3 zák. č. 511/1992 Zb. zákonodarca nepochybne sledoval účel a cieľ odstrániť určité prípady právnej neistoty, spôsobenej bezdôvodným nepreberaním zásielok adresátom a zabrániť prietahom v konaní alebo zmariť konanie. Na strane žalobkyne išlo nesporne o objektívnu prekážku, lebo svoje odvolanie proti dodatočnému platobnému výmeru v zmysle výzvy správcu dane zo dňa 22.07.2011 doplnila o správu a dôvod, prečo nepreberá listové zásielky a nemôže reagovať na výzvy správcu dane. Vzhľadom na dlhodobú PN žalobkyne a následné opakované hospitalizácie pre nepriaznivý zdravotný stav súvisiaci s jej tehotenstvom a materstvom, nemohla zásielky, ktoré jej žalovaný doručoval v tomto období, vybaviť v stanovených lehotách a nebolo ani jej povinnosťou na ne reagovať, pokiaľ jej to zdravotný stav nedovoľoval.

Prvostupňový súd prisvedčil argumentácii žalobkyne, že lekárske správy obsahujúce zdravotné údaje pacienta a originály lekárskeho správ pacient nie je povinný vydať, toľž zakladať do úradných spisov daňového orgánu. Správca dane pokiaľ dospel k záveru, že predložené fotokópie nie sú dostatočné na posúdenie objektívnych dôvodov na pokračovanie v odvolacom konaní, mal možnosť písomne sa obrátiť na žalobkyňu, sledovať jej zdravotný stav a predvolať ju na preukázanie originálov doložených lekárskeho správ o jej zdravotnom stave a opätovne ju zápisnične vyzvať na odstránenie nedostatkov jej podania podľa § 46 zák. č. 511/1992 Zb. s poučením o následkoch. Žalovaný mal tiež možnosť urobiť dopyt na ošetrojúceho lekára podľa predložených lekárskeho správ a zistiť odkedy je žalobkyňa PN, dokedy trvala jej PN, teda overiť si tvrdenia žalobkyne podľa predložených lekárskeho správ, čo neurobil. Správca dane takto nepostupoval a tak porušil právo žalobkyne na spravodlivý proces pred správnym orgánom. Vzhľadom na to, že zákon správnemu orgánu neumožňuje zastaviť odvolacie konanie v prípade podania blanketárneho odvolania daňovým subjektom, ale len vtedy, ak odvolateľ nedoplní svoje podanie v zmysle jeho výzvy, ktorá musí obsahovať náležitosti podľa daňového poriadku, pričom samotný „petit“ spôsobu rozhodovania zákon nevyžaduje.

Prvostupňový súd dal do pozornosti žalovaného nálezy Ústavného súdu SR č. III ÚS 322/2001, II ÚS 78/05, I ÚS 342/2010, ktoré riešia rôzne prípady sťažovateľov, avšak závery z nich sú jednotné a zdôrazňujú, že nezávislosť rozhodovania orgánov verejnej moci sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavuje predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. Ústavy SR a čl. 6 ods.1 Dohovoru a jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na riadny proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj ich povinnosť presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (prípady Garcia Ruiz c. Španielsko).

Prvostupňový súd s poukazom na závažné vecné a procesné pochybenia žalovaného správneho orgánu, rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku rozsudku.

O trovách konania rozhodol podľa § 250k ods.1 O.s.p a úspešnej žalobkyni priznal náhradu trov konania pozostávajúcich zo súdneho poplatku v sume 66 € a z trov právneho zastúpenia 275,94 € a 20% DPH v sume 55,19 €.

II.

Proti horeoznačenému rozsudku prvostupňového súdu v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný z dôvodu, že vo veci konal výhradne v zmysle zákona č. 511/1992 Zb.

V rámci odvolania podrobne opísal chronologický priebeh konania. Poukázal na skutočnosť, že daňový subjekt nevyužil zákonnú možnosť v zmysle ustanovenia § 9 zák. č. 511/1992 Zb., umožňujúceho

daňovému subjektu, ktorý nemôže prevziať zásielku, zvoliť si zástupcu v daňovom konaní v rozsahu plnomocenstva.

Napriek skutočnosti, že daňový subjekt zdôvodnil nepreberanie zásielok svojou hospitalizáciou, v čase pokusov o doručenie a v čase uloženia zásielok na pošte mohol zásielky prebrať a reagovať na ne.

Žalovaný uviedol, že výzva na doplnenie odvolania č. 621/230/47802/11/Gál bola uložená na pošte a poskytnutá na prevzatie od 29.7.2011 až do 16.8.2011 (úložná doba určená poštovým poriadkom), pričom daňový subjekt podľa neskôr predložených lekárskeho potvrdení bol hospitalizovaný od 10.8.2011 do 15.8. 2011, to znamená, že v deň prvého aj druhého pokusu o doručenie zásielky, t. j. 28.7.2011 a 29.7.2011 mohol prevziať na adrese svojho trvalého pobytu, pričom taktiež bol doručovateľom oboznámený o uložení zásielok na pošte. V zmysle § 17 ods. 3 zák. č. 511/1992 Zb. deň 13.8.2011 je deň doručenia fikciou.

Žalovaný trval na tom, že správca dane postupoval vo veci doručovania v súlade so zákonom a písomnosti doručoval v zmysle § 17 ods.3 zák. č. 511/1992 Zb. Zásielky boli doručované na adresu trvalého pobytu daňového subjektu, ktorú uviedol pri plnení svojej registračnej povinnosti a správcovi dane neoznámil žiadnu inú adresu na doručovanie, prechodný pobyt alebo adresu inej osoby, ktorú by oprávnil na preberanie písomností, či zastupovanie v daňovom konaní. Uviedol, že správca dane nemal povinnosť zisťovať, prečo sa daňový subjekt na ním uvedenej adrese nenachádzal v čase doručenia písomností a s poukazom na § 9 a § 17 ods.12 zák. č. 511/1992 Zb. nemohol akceptovať zdôvodnenie nevybavenia požiadavky daňovým subjektom pre správcu dane. Poukázal na to, že daňový subjekt na výzvu správcu dane nereagoval z dôvodu, že sa o výzve ani nedozvedel a nie z dôvodu, že bol práceneschopný. Na skôr zaslané zásielky, ako napr. dodatočný platobný výmer č. 621/230/32064/11/Gál zo 17.5.2011 reagoval odvolaním, pričom zásielku prevzal počas deklarovanej PN, a to 17.6.2011, napriek tomu, že bol PN, ako uviedol v potvrdení o PN od 1.4.2011 do 13.8.2011 a predmetný dodatočný platobný výmer prevzal na tej istej adrese, na akú bolo zaslané Oznámenie č. 621/230/47778/11/Gál z 22.7.2011 a výzva na doplnenie odvolania č. 621/230/47802/11/Gál z 22.7.2011. Z uvedeného dôvodu správca dane nepochybil v konaní pri doručovaní zásielok daňovému subjektu.

Pokiaľ prvostupňový súd uviedol, že žalovaný mal možnosť urobiť dopyt na ošetrojúceho lekára a zistiť odkedy - dokedy je žalobkyňa PN, teda overiť jej tvrdenia podľa predložených lekárskeho správ, žalovaný uviedol, že v zmysle toho času platnej legislatívy ust. § 32 zák. č. 511/1992 Zb. a ani žiadne iné ustanovenie neumožňovalo správcovi dane v rámci súčinnosti s tretími osobami vykonávať zisťovania u ošetrojúcich lekárov daňových subjektov. Zároveň podotkol, že po predložení úradne overených fotokópií lekárskeho potvrdení daňovým subjektom, správca dane tieto dokumenty akceptoval, a preto nie je relevantné zaoberať sa dokazovaním pravdivosti tvrdení žalobkyne o jej PN a hospitalizácii.

Žalovaný uviedol, že z dôvodu, že odvolanie žalobkyne proti rozhodnutiu o zastavení odvolacieho konania ev. č. 621/72979/2011 neobsahovalo náležitosti podľa § 46 ods.4 zák. č. 511/1992 Zb., vyzval ju na doplnenie odvolania výzvou č. 621/230/73931/11/Bern z 29.11.2011 tak, že uvedie :

1. rozpor s právnymi predpismi, skutkovým stavom alebo inými dôvodmi, ktoré preukazujú nesprávnosť alebo nezákonnosť napadnutého rozhodnutia,
2. dôkazy k tvrdeniam uvedeným v odvolaní, ak sa v odvolaní nenamieta len rozpor s právnymi predpismi, napr. predloží dôkaz a samostatné potvrdenie o hospitalizácii,
3. navrhované zmeny alebo zrušenie rozhodnutia.

Žalobkyňa - ktorá bola zároveň poučená, že ak odvolanie v požadovanom rozsahu nedoplní, odvolacie sa zastaví - na výzvu súdu reagovala podaním, avšak len v bode 2., keďže doložila iba fotokópie lekárskeho potvrdení o hospitalizácii a PN. Žalobkyne teda na výzvu nereagovala v dostatočnom rozsahu, pretože prvej a tretej požiadavke naďalej nevyhovela.

Žalovaný naďalej trval na tom, že postupoval v zmysle zákona tým, že vyzval žalobkyňu na doplnenie odvolania, pričom vo výzve ju zrozumiteľne poučil v akom smere má byť odvolanie doplnené, ako aj o následkoch jeho nedoplnenia a určil primeranú lehotu. Jeho postup bol v súlade so zákonom a tak neporušil ani právo žalobkyne na spravodlivý proces pred správnym orgánom. Keďže žalobkyňa nereagovala na jeho výzvu v požadovanom rozsahu, bolo jeho povinnosťou vydať rozhodnutie č. 9410301/1/528040/2012 z 19. marca 2012 o zastavení konania vo veci odvolania daňového subjektu - žalobkyne proti rozhodnutiu o zastavení odvolacieho konania č. 621/230/62690/11/Bern zo 6. októbra

2011 vydaného Daňovým úradom Komárno.

Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu Nitre č. k. 11S/29/2012-37 z 23. apríla 2013 v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

III.

Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu považuje za zákonný, spravodlivý a presvedčivo odôvodnený. Poukázala na skutočnosť, že vo veci vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 15S/24/2012, ktorá je vecne a právne identická s vecou, ktorá je predmetom odvolania žalovaného, sa žalovaný stotožnil s právnym názorom prvostupňového súdu a jeho výkladom zákona, nakoľko odvolanie proti priloženému rozsudku 15S/24/2012-25 z 26. septembra 2012, nepodal.

Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a priznal jej trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní za 1 úkon právnej pomoci v sume 165,57 € vrátane DPH.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní žalovaného a dospel k záveru, že tomuto odvolaniu nemožno priznať úspech.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 vety prvej O.s.p., s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 26. novembra 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 O.s.p.).

Podľa § 246c ods.1, veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 219 ods.1,2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd v rozsahu odvolacích dôvodov preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie mu prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Úlohou prvostupňového súdu v predmetnej veci bolo postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku - upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov - na základe žaloby žalobkyne preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného č. 9410301/1/528040/2012 z 19. marca 2012, ktorým podľa § 46 ods.5 zák. č. 511/1992 Zb. v nadväznosti na § 165 ods.2 zák. č. 563/2009 Z. z. zastavil konanie vo veci odvolania daňového subjektu - žalobkyne proti rozhodnutiu o zastavení odvolacieho konania č. 621/230/62690/11/Bern zo 6. októbra 2011 vydaného Daňovým úradom Komárno.

Z podkladov súdneho spisu, vrátane administratívneho spisu žalovaného, je zrejmé, že skutkový stav medzi procesnými stranami sporný nebol.

Spornou bola otázka právneho posúdenia veci v tom smere, či boli splnené zákonné podmienky pre zastavenie konania. Aby mohol súd zaujať k tejto otázke stanovisko, musí poznať dôvody, ktoré správny orgán k vydaniu napadnutého rozhodnutia viedli.

Podľa ustanovenia § 30 ods.3 zák. č. 511/1992 Zb., rozhodnutie obsahuje odôvodnenie, ak tak ustanovuje tento zákon. V odôvodnení sa uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom rozhodnutia, aké úvahy ovplyvnili hodnotenie dôkazov a použitie právnych predpisov, na základe ktorých sa rozhodovalo.

Podľa ustanovenia § 30 ods.8 zák. č. 511/1992 Zb., rozhodnutie o riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkoch musí obsahovať odôvodnenie. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa navrhovateľovi vyhovuje v plnom rozsahu § 30 ods. 8 zák. č. 511/1992 Zb..

Z citovaných ustanovení vyplýva, že povinnosťou žalovaného bolo napadnuté rozhodnutie riadne odôvodniť. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia žalovaného však nie je zrejmé, z akých konkrétnych dôvodov bolo odvolacie konanie vo vzťahu k žalobkyni zastavené - keď v rámci odôvodnenia žalovaný poukázal len na fotokópie lekárskeho potvrdení, ktoré žalobkyňa predložila. Neuniklo pritom pozornosti odvolacieho súdu, že žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe uviedol, že úradne overené fotokópie lekárskeho potvrdení akceptoval.

Za stavu, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia žalovaného nespĺňalo zákonom stanovené požiadavky v zmysle cit. ustanovenia § 30 ods. 3 zák. č. 511/1992 Zb., odvolaciemu súdu neostávalo nič iné ako skonštatovať, že ide o rozhodnutie postihnuté deficitom nepreskúmateľnosti.

Krajský súd v Nitre, preto vyvodil správny právny záver o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného, ktorý sám osobe postačoval pre zákonný postup v zmysle ustanovenia § 250j ods. 2 O.s.p.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok krajského súdu podľa súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. a s § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd s poukazom na ust. § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s ust. § 246c veta prvá O.s.p. a s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v súlade s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal náhradu trov konania za 1 úkon právnej služby vo výške 165,57 € (písomné vyjadrenie k odvolaniu - 130,16 €, režijný paušál - 7,81 € a 20% DPH - 27,59 €, lebo právny zástupca žalobkyne je platiteľom DPH).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.